

Ilse Krabben (25) kreeg op tienjarige leeftijd de diagnose ADD. Ze volgde de Internationale Theaterschool van Jacques Lecoq in Parijs en is nu vaste actrice bij Théâtre Hotel Courage. Ilse geeft theaterles aan kinderen. Een solo van haar over ADHD is in de maak onder regie van Katrien van Beurden. Ook bouwt Ilse aan een platform op internet als ontmoetingsplek voor AD(H)D'ers uit de creatieve sector. Voor Balans Magazine schrijft ze vanuit dochterperspectief over haar opvoeding.

'ANDERS ZIJN, IS HIER NORMAAL'

Hoe uit AD(H)D zich in een gemeenschap waar deze problematiek niet 'bestaat'? In Palestina Westbank bezocht ik onlangs verschillende scholen, met deze vraag in mijn achterhoofd. In Jenin Refugee Camp bijvoorbeeld met z'n continue geluiden van spelende kinderen, families, verkopers en zelfs schoten wanneer er een nieuwe baby wordt geboren of iemand gaat trouwen. Ik ervoer de plek bijna als een Fellini-film, mijn ADD-geest voelde zich er thuis.

Er is veel vrijheid in dit vluchtelingenkamp, wat bijzonder is om te voelen in een gemeenschap die wordt onderdrukt. Ik ervaar de cultuur als puur en simpel. Qua expressie zijn de mensen heel vrij. Dat iedereen anders is, is hier normaal. Het voelt voor mij, als ADD'er, als een enorme bevrijding. Hierdoor wordt samenleven in een groep veel makkelijker want alles mag en niks is gek. Wat mij juist in verwarring brengt, is het idee dat ik me op een bepaalde manier moet gedragen. Of wanneer je voelt dat een ander iets voelt of denkt, maar een masker ophoudt.

De mooiste les die ik hier leerde? Niemand kan de grens van jouw denken bepalen. In jezelf kun je altijd de vrijheid vinden, die voor jou belangrijk is.

Ik volg een klas met een gastdocent uit Europa. Heel veel leerlingen in deze groep zijn energiek en beweeglijk. Hij overschreeuwt hen en zichzelf. Hij weet niet wat te doen, kan niet improviseren. Terwijl voor mij juist daarin de sleutel tot succes ligt in de omgang met drukke kinderen: laat je niet

verblinden, maar stap als acteur op het 'podium': open, beschikbaar en in het moment. Juist in Jenin Refugee Camp moet je als docent, bijna gedwongen, constant creatief zijn. Zoveel kinderen in je klas die traumatische ervaringen doormaakten. In de klassen die ik bezoek, kom ik ook goede voorbeelden tegen van het omgaan met drukke, energieke kinderen, met snel afgeleide dromers. Zij die in Nederland misschien wel een diagnose zouden krijgen. Ik zie een jongetje dat nieuwsgierig ons - nieuwe, grote mensen in de klas - blijft

'EXTRA BEGELEIDING IS HIER BUITEN DE LES OM'

observeren, waardoor hij telkens mist wat er van hem wordt gevraagd. Ik zie een meisje dat ver weg lijkt in haar dagdromen. Ik zie een jochie, dat door iedereen heen schreeuwt en steeds als eerste antwoord geeft. De docent geeft hem een spelletje, wat hem rustig maakt. Hij lijkt nu te horen wat de docent vertelt. Nee, ze willen niet anders omgaan met kinderen die zich niet kunnen concentreren of leerproblemen hebben, zegt een juf mij iets later. Extra begeleiding is er wel, maar buiten de les om, zodat deze kinderen zich niet speciaal voelen in de klas. En heeft een kind het nodig extra te spelen, dan is dat natuurlijk mogelijk. Dat kind wil echt wel leren, maar liever wat later, vertelt ze. Zo creëer je altijd een groep die gemotiveerd is en wil leren.